

Július Golej¹

POROVNANIE SYSTÉMOV ÚZEMNÉHO PLÁNOVANIA V TALIANSKU A NA SLOVENSKU

COMPARISON OF SPATIAL PLANNING SYSTEMS IN ITALY AND SLOVAKIA

Abstract:

Spatial planning is by legislative adapted system of tools which deals with the integration, a comprehensive view to all aspects of land development - social, economic, environmental, technical and urbanistic. Spatial planning as a basic tool for land development deals with the all processes in the territory and its future functional uses. Spatial planning also forms the basic legislative framework for the real estate development process.

In this paper the author describes two spatial planning systems - in Italy and Slovakia.

Úvod

Posuny plánovacej filozofie, transformačné zmeny systémov plánovania, terminologická rôznorodosť a variabilita legislatívnych kontextov územnoplánovacej problematiky v jednotlivých krajinách výrazne determinovali metodologické prístupy k analýze [1]. Taliansko ako porovnávacia krajina bola vybraná z dôvodu autorovej mesačnej vedecko-výskumnej stáže, ktorá sa uskutočnila v rámci participácie na európskom projekte zameranom na spoluprácu v oblasti vedy, výskumu a technológií v rámci krajín EÚ - COST (European Cooperation in Science and Technology), akcia TU0602 Land Management for Urban Dynamics (Územný manažment pre mestskú dynamiku). Zahraničná stáž sa konala konkrétne na Univerzite v Brescii, na Katedre staviteľstva, architektúry, územia a životného prostredia.

TALIANSKO

Mesto Brescia leží región Lombardia, ktorý je jedným z 20-tich regiónov Talianska, sa nachádza v severnej časti krajiny (obr. 1). Hlavným a najväčším mestom tohto regiónu je Miláno (obr. 2). Vzhľadom na teoretické a praktické skúsenosti z tejto oblasti, následný opis plánovacieho systému v Taliansku bude zameraný okrem štátu ako celku aj na tento región.

¹ Július Golej, Ing., PhD., Ústav manažmentu STU v Bratislave, Vazovova 5, 812 43 Bratislava 1, Slovensko

Obr. 1: Región Lombardia v rámci Talianska
(Zdroj: <http://www.pickatrail.com>)

Obr. 2: Región Lombardia
(Zdroj: <http://www.impresamia.com>)

Úvod do talianskeho štátneho a regionálneho kontextu mestského plánovania

Na úvod treba spomenúť niektoré dôležité charakteristické znaky a prvky krajiny, ktoré významne ovplyvňujú celkový ekonomický, hospodársky, politický a sociálny rozvoj krajiny. Sú nimi:

- nevyvážený rozvoj krajiny: industrializovaný, vyspelý sever krajiny v kontraste so zaostalým, nerozvinutým juhom,
- krajina je štruktúrovaná okolo mestských infraštruktúr, ktoré sú najmä v severnej a centrálnej časti veľmi vyspelé a husté,
- polycentrická štruktúra mestských systémov, ako výsledok historických faktorov a politiky dopravnej infraštruktúry,
- chrbticou územného ekonomického rozvoja je systém stredne veľkých miest (dobře zavedený v severno-centrálnej regióne / oveľa slabší na juhu krajiny, ktorý je nazývaný Mezzogiorno (obr. 3),
- silná asymetria medzi severom a juhom v priestorovej, ekonomickej a sociálnej organizácii (od severu k juhu, sa počet mestských systémov znižuje a väzby medzi nimi slabnú).

Obr. 3: Mezzogiorno - menej rozvitá južná časť Talianska
(Zdroj: autor)

Územno-plánovacie politiky na národnej úrovni - základné črty:

- nedostatok vládnej reflexie týkajúcej sa dynamiky územného rozvoja,
- chatrnosť národného plánovacieho systému - žiadna alebo len malá snaha korektúr a náprav asymetrie medzi severom a juhom krajiny,

- decentralizácia správnych kompetencií z ústredných orgánov štátnej správy na miestne orgány, konkrétne regióny (od roku 1973) - zavedenie polycentricity a vytvorenie systému,
- zlepšenie decentralizácie, zákon č. 142/90 (začiatkom 90. rokov): prepracovanie vzťahov medzi štátom, miestnymi orgánmi a občianskou spoločnosťou. Akcia je inšpirovaná „kľúčovými princípmi“ prístupu politiky EÚ: správna samostatnosť miestnych orgánov, subsidiarita (podradenosť), zodpovednosť, primeranosť verejných štruktúr pri vykonávaní pridelených povinností, pružnosť pri vnútro-inštitucionálnych vzťahoch, participácia občanov pri kolektívnom rozhodovaní a zefektívnenie byrokracie,
- talianské územné politiky sú založené na multi-úrovňovej a medzi-samosprávnej spolupráci a na lokálnych partnerstvách.

Taliansky rámec mestských a územných politík

Miestne samosprávy sa stali novými centrami, s veľmi širokou škálou politik týkajúcich sa:

- podpory územného rozvoja,
- schvaľovania a konsolidácie niekoľkých regulačných orgánov.

Úlohami týchto politík je zjednodušiť prácu zdieľanú orgánmi verejnej správy na rôznych úrovniach a vymedziť zmluvný model pre interakciu medzi verejnými a súkromnými subjektmi.

Aspekty talianskych územných politík

Určitá „pružnosť“ v hodnotení súťažiacich projektov, je ovládaná túžbou uspokojiť najvyšší počet predložených návrhov, zvyšuje nádej, že následné, nové financovanie, dostupné na základe podmienok rozpočtu, môže zaručiť progresívne uspokojovanie veľkej časti miestnych ambícií. Tento koncept môže byť vysvetlený hodnotením politických príležitostí počas fázy zložitých vzťahov medzi ústrednou vládou a miestnymi orgánmi, alebo ešte stále nedostatočnou oboznámenosťou verejnosti s byrokratickými procedúrami pri selektívnom a skúsenostnom prideľovaní zdrojov.

Základné princípy plánovania

- subsidiarita,
- trvalá udržateľnosť (ekonomická + územná),
- inštitucionálne spolupráca a spoločné plánovanie,
- zjednodušenie procesu plánovania.

Hlavný nástroj plánovania v Lombardii: Regionálny plánovací zákon č. 12/2005 „Všeobecné dodržiavanie zásad pre využívanie pôdy a ochranu územia“.

Všeobecné ciele plánovania

- podporovať harmonický rozvoj územia, miest a ekonomických systémov,

- zabezpečenie procesu transformácie musí byť v harmónii s ochranou fyzickej integrity a kultúrnej identity územia,
- zlepšenie prostredia, vhodnosti miest a kvality života,
- zníženie tlaku rozvoja miest na prírodné systémy aj prostredníctvom znižovania a zmierňovania vplyvov rozvojových procesov,
- zlepšenie mestskej environmentálnej, architektonickej a sociálnej kvality, celoplošne prostredníctvom obnovy existujúcich mestských častí,
- prístup k rozvoju nových mestských území, iba v prípadoch, ak neexistujú alternatívy vyplývajúce z reorganizácie a regenerácie existujúcich mestských oblastí.

Financovanie

- centrálna vláda distribuuje financie miestnym orgánom,
- partnerstvá identifikujú priority pre financovanie v oblasti rámca politik mestskej regenerácie.

Územno-priestorový systém rozvoja

Základný rámec Talianska pre štatutárne mestské plány vytvorené následne po decentralizácii moci v roku 1990, bol zriadený na základe nového Zákona o miestnej autonómii a má nasledujúce priority:

- i) regionálne územné plány (Piano Territoriale Regionale - PTR),
- ii) provinčné koordinačné územné plány (Piano Territoriale di Coordinamento Provinciale) a plány metropolitných oblastí (PRGI),
- iii) obecné (komunálne) územné plány (PRG),
- iv) oblastné plány (PP).

Plán	Autorita
Regionálny územný plán (PTR)	Región
Regionálny územný krajinný plán (PTPR)	Región
Provinčný koordinačný územný plán (PTCP)	Provinciálna / metropolitná úroveň
Plán metropolitnej oblasti (PRGI)	Provinciálna / metropolitná úroveň
Mestský územný plán (PRG)	Mestská samospráva

Tab. č. 1: Hlavné plány súvisiace s priestorovým a regionálnym usporiadaním
(Zdroj: autor)

Regionálny územný plán (PTR) je navrhnutý každou z 20 regionálnych vlád ako najvyšší plán. Regionálny územný plán sa týka najmä právnych predpisov konkrétneho využitia územia, rozvoja jednotlivých veľkých plôch územia a plánovania infraštruktúry, ako sú cestné siete a železnice. Návrh regionálneho územného plánu je pripravený za účasti provincií, mestských a obecných samospráv, súkromných subjektov a je dokončený získaním súhlasu regionálneho zastupiteľstva.

Plánovací systém v Lombardii

Región Lombardia sa nachádza na severozápade krajiny a po celé desaťročia predstavoval srdce hospodárskeho a ekonomického rozvoja štátu. Začiatkom 90-tych rokov, po veľkých korupčných škandáloch týkajúcich sa úplatkov developerov politickým stranám, nastali v celom Taliansku snahy presadiť nový, politicky zameraný a technicky informovaný prístup k mestskému plánovaniu. Právomoci definovať plánovacie nástroje boli prenesené zo štátu na regióny a obce boli posilnené zavedením demokratických volieb starostu. Vtedy nastala veľká diskusia medzi plánovacou komunitou v Taliansku o tom, ako prekonať tuhosť a strnulosť hlavného plánovacieho nástroja, ktorým boli mestské a obecné (komunálne) územné plány (PRG - Piano Generale Regolatore), ktoré spájali strategický pohľad na to, ako by malo byť územie rozvinuté a zároveň aj špecifické územné využitie zónovacích funkcií. Súbežnou prácou Lombardského regiónu a mesta Miláno sa vyvinul nový súbor plánovacích nástrojov. Ten oddelil výraz strategický rámec (od roku 2005 tzv. Documento di Piano) od formálnej špecifikácie rozvojových práv a obmedzení, ktoré sú špecifikované v regulačných plánoch (Piano delle Regole) a boli doplnené o prevádzkové plány (Piano dei Servizi). Účelom tohto tretieho plánu bolo indikovať infraštruktúrne požiadavky, fyzické i sociálne. Tie poskytovali základňu pre tvorenie transparentných požiadaviek na developerov pre spoluúčasť na tvorbe infraštruktúry. Tieto tri dokumenty, sa stali základom pre nový typ celkového plánu pre región Lombardia (Piano di Governo del Territorio - PGT), ktorý nakoniec nahradil pôvodný plán (PRG).

Zhrnutie plánovacieho systému v Lombardii

Hlavné a sektorovo založené plánovanie má 3 rôzne úrovne:

- regionálnu úroveň (PTR)
 - provinčnú úroveň (PTCP)
 - komunálnu úroveň (PGT²)
- } Hlavné nástroje

Regionálna úroveň

Regionálny územný plán (PTR) - je strategický plán pre programovanie a územné plánovanie na regionálnej úrovni, so zameraním na regionálny hospodársky rozvoj a sociálnu súdržnosť.

Ciele:

- zvýšenie konkurencieschopnosti regionálneho územného systému,
- zaisťovanie reprodukcie, kvalifikácie a valorizácie sociálnych a ekologických zdrojov.

Náplň:

- definuje smernice a pokyny pre sektorovo založené plánovanie, provinčné a miestne plánovanie (PTCP a PGT) a vyjednávací nástroje,
- definuje kritériá pre financovanie rozvojových akcií.

² komunálna úroveň - mestské obecné územné plány iba pre región Lombardia, každý z 20-tich regiónov Talianska má územný plán na tejto úrovni odlišný.

Provinčná úroveň

Provinčný územný plán (PTCP) - určuje a člení pre územie ciele a smernice v rámci regionálnych programov. PTCP je koordinačný nástroj s cieľom posudzovať sektorovo založené politiky, regulovať a riadiť lokálne plánovanie mestských samospráv. Zahŕňa súbory stratégií a územnej organizácie pre provinciu a definuje otázky vyššieho významu. Definuje predpisy, smernice a príručku pre nástroje komunálneho mestského plánovania.

Komunálna úroveň

PGT (Piano di Governo del Territorio) - plány obsahujú strategické a štrukturálne aspekty v stredno až dlhodobom horizonte (rozhodovanie o všetkých obecných pozemkoch). Tento plán však nemá právomoc udeľovať stavebné povolenia.

- triedi komunálne územie na mestské - ktoré je vhodné pre urbanizáciu (zastavanie) a na poľnohospodárske územie - nevhodné na zastavanie,
- v rámci mestského územia, identifikuje brownfieldové územia, vhodné na obnovu a sanáciu.

Špeciálne programy a plánovacie nástroje pre obnovu územi

1. Programy obnovy miest (PRU)

Územnoplánovací nástroj, ktorý zahŕňa mestské samosprávy funkciami a typológiami intervencií. Sú je podporované z verejných a súkromných zdrojov. Sú realizované prostredníctvom plánovacích dohôd podpísaných všetkými účastníkmi procesu.

Hlavné ciele:

- riešenie degradácie niektorých mestských území z fyzikálnych, sociálnych, ekonomických a environmentálnych hľadísk.

Úloha regiónu na podporu PRU:

- región je zodpovedný za zabezpečenie potrebných finančných zdrojov (regionálnych, národných, z EÚ),
- región zabezpečuje integráciu všetkých politík, ktoré majú vplyv na mestské územie,
- región zahajuje verejné súťaže na financovanie plánovania programu PRU a realizuje práce vo verejnom záujme (sociálne bývanie, infraštruktúru, atď.).

2. Oblastné zmluvy

Sú navrhnuté na účely zlepšenia stavu a zvýšenia vybavenosti zanedbaných štvrtí a miest s vysokými požiadavkami na sociálne bývanie a podporu zamestnania, prostredníctvom súkromného kapitálu. Sú to vlastne plány intervencií k zvýšeniu zamestnanosti, ponuky bývania a zlepšenia sociálnej integrácie.

Hlavné ciele: zlepšenie životnej úrovne v mestách, obnova sociálneho bývania, zvýšenie mestskej vitality a verejných služieb v obytných štvrtiach.

SLOVENSKO

Územie Slovenska je rozdelené na osem krajov, ktoré sú od roku 2002 zároveň aj samosprávnymi krajinami (Vyššími územnými celkami - VÚC). Ich postavenie upravuje Ústava Slovenskej republiky a Zákon SNR č. 369/1990 o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov [2]. V týchto základných dokumentoch je zakotvené právo a povinnosť miest a obcí zabezpečovať rozvoj územia. Vstupom Slovenska od EÚ došlo k rôznym systémovým zmenám v riadení rozvoja územia. Do popredia sa stále viac dostáva municipálna politika a samospráva nesie stále väčšiu zodpovednosť za zabezpečenie kvality života svojich obyvateľov. Základom na usmerňovanie aktivít samosprávy smerujúcich do rozvoja je priestorové plánovanie zahŕňajúce všetky úrovne plánovania funkčného využívania územia - na Slovensku zahrnuté pod systém územného plánovania, socio – ekonomického strategického plánovania - na Slovensku označované ako „regionálne plánovanie“, zahŕňajúceho lokálnu aj nadregionálne úrovne a krajinné plánovanie. Okrem týchto troch pilierov, ktoré možno označiť ako integratívne priestorovo – plánovacie systémy, je rad ďalších plánovacích aktivít, či subsystémov, ktoré sú prevažne sektorálne orientované (dopravné, infraštruktúrne, lesohospodárske plánovanie a ďalšie) [3].

Dve najväčšie mestá Bratislava a Košice ležia na opačných stranách krajiny, na západe, resp. na východe. Podobne ako Taliansko aj Slovensko má značne nevyvážený rozvoj krajiny, hospodársky vyspelý a silný západ krajiny na čele s hlavným mestom - Bratislavou v kontraste so zaostalým, nerozvinutým východom. Tento nevyvážený rozvoj je dôsledok predovšetkým zlej dopravnej infraštruktúry, vďaka ktorej absencii veľa domácich aj zahraničných investorov stráca záujem investovať svoje prostriedky do tejto časti krajiny.

Územné plánovanie na Slovensku

Na Slovensku, podľa zákona územné plánovanie „sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa jeho zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno–historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie vytvára predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností v území s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt“ [4].

Územné plánovanie na Slovensku zahŕňa tieto úlohy a činnosti:

- a) určuje regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia,
- b) určuje potrebné asanačné, rekonštrukčné alebo rekultivačné zásahy do územia a určuje spôsob jeho ďalšieho využívania,
- c) vymedzuje chránené územia, chránené objekty, oblasti pokoja a ochranné pásma (ďalej len "chránené časti krajiny"), ak nevznikajú podľa osobitných predpisov inak, a zabezpečuje ochranu všetkých chránených častí krajiny,
- d) určuje zásady a podmienky vecnej a časovej koordinácie miestne sústredenej výstavby jedného stavebníka alebo viacerých stavebníkov,

- e) posudzuje a hodnotí územno-technické dôsledky pripravovaných stavieb a iných opatrení v území a navrhuje ich rozsah, ktorý podmieňuje ich environmentálne vhodné a bezpečné využívanie,
- f) rieši umiestňovanie stavieb a určuje územno-technické, urbanistické, architektonické a environmentálne požiadavky na ich projektovanie a uskutočňovanie,
- g) určuje zásady využívania prírodných zdrojov, podmienok územia a celého životného prostredia, aby sa činnosťami v ňom neprekročilo únosné zaťaženie územia, 1a) aby sa vytvárala a udržiavala ekologická stabilita 1b) krajiny,
- h) vytvára podklady pre tvorbu koncepcií výstavby a technického vybavenia územia,
- i) navrhuje poradie výstavby a využívania územia,
- j) navrhuje územno-technické a organizačné opatrenia nevyhnutné na zlepšenie životného prostredia, dosiahnutie ekologickej stability a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja [4].

V súčasnosti na Slovensku platí novelizovaný Zákon č. 50/1976 Zb., (v znení neskorších predpisov) o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon), v ktorého zmysle má územné plánovanie zákonom definovanú nasledujúcu štruktúru nástrojov:

- územnoplánovacie podklady,
- územnoplánovacia dokumentácia,
- územné rozhodnutie.

Územnoplánovacie podklady podľa zákona (Zákon č. 50/1976 Zb., § 3 v platnom znení) sú:

- urbanistická štúdia,
- územný generel,
- územná prognóza,
- územno-technické podklady.

Jedným z najdôležitejších nástrojov územného plánovania je územno-plánovacia dokumentácia (ÚPD). **Územnoplánovacia dokumentácia** je podľa zákona (Zákon č. 50/1976 Zb., § 8 v platnom znení) zadefinovaná v nasledujúcich hierarchických úrovniach:

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska (KURS),
- územný plán regiónu,
- územný plán obce,
- územný plán zóny.

V zmysle zákona je ÚPD jedným z podkladov pre územné rozhodovanie. Na jej základe môže byť vydané územné rozhodnutie. V prípade, že ÚPD neexistuje, podkladom na vydanie územného rozhodnutia slúži iný existujúci územnoplánovací podklad.

Územnoplánovaciú dokumentáciu zón obstarávajú obce a to:

- i) z vlastného podnetu,
- ii) z podnetu iných orgánov štátnej správy a obcí,
- iii) z podnetu fyzických osôb alebo právnických osôb.

Umiestňovanie stavieb, využívanie územia a ochrana dôležitých záujmov v území sa riešia v územnom konaní. Umiestňovať stavby, meniť využitie územia a chrániť dôležité záujmy v území možno len na základe územného rozhodnutia.

Územné rozhodnutie je vymedzené nasledovnými účelmi:

- rozhodnutie o umiestnení stavby,
- rozhodnutie o využití územia,
- rozhodnutie o ochránenej časti krajiny,
- rozhodnutie o stavebnej uzávere [4].

Bez územného rozhodnutia nemožno vydať stavebné povolenie, bez ktorého sa nemôže uskutočniť žiadna výstavba.

Nástrojom na zabezpečenie optimalizácie ekonomických, ekologických, sociálnych a priestorových aspektov rozvoja je strategické plánovanie, ktoré je súčasťou systému priestorového plánovania.

Tieto aspekty sú garantované na celoštátnej úrovni Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja, na úrovni krajov krajskými úradmi a samosprávnymi vyššími územnými celkami/samosprávnymi krajmi a na lokálnej úrovni obcami. Podpora priestorového rozvoja v strategickej rovine pozostáva z nasledovných politík a programov, ktoré sa realizujú prostredníctvom projektov [3].

- národný rozvojový plán (NRP) - podpora hospodárskeho a sociálneho rozvoja na národnej úrovni,
- národné operačné programy SR (OPSR) - implementované prostredníctvom Národného strategického referenčného rámca,
- programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávnych krajov (PRSK),
- program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (PRO) - je strednodobým programovým dokumentom. Vypracováva sa ako podporný dokument pre stanovenie priorít a opatrení rozvoja mesta/obce, regiónu na nasledujúcich niekoľko (spravidla 7-10) rokov. Obsahuje analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavne smery jej vývoja a ciele prvoradých potrieb v tejto oblasti. Nadväzuje na predchádzajúce programy a dokumenty na regionálnej a národnej úrovni. Tvorí základ pre čerpanie finančných prostriedkov z európskych fondov.

Právny dokument programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja na lokálnej úrovni vznikol v roku 2001 (v roku 2004 bol novelizovaný).

Program rozvoja obce je založený na báze strategického plánovania známeho z podnikovej sféry. V krajinách s dlhšie fungujúcou demokraciou a trhovým prostredím sa strategické plánovanie stalo stabilným základom plánovacích aktivít na lokálnej úrovni. U nás sa prvé pokusy uskutočnili v priebehu 90. rokov v rámci niekoľkých pilotných projektov, pričom sa vychádzalo zo zahraničného know – how. Obce na usmerňovanie svojho rozvoja dosiaľ používali nástroje územného plánovania. Nie všetky problémy však možno riešiť vymedzením plochy, alebo stanovením podmienok pre výstavbu. Život obce či mesta tvoria aj mnohé „nefyzické“ fenomény, ktoré tradičné územné plány nemôžu zachytiť. Napriek istému dôrazu na ekonomické a sociálne aspekty by program rozvoja mal byť komplexným dokumentom a poskytovať celkový pohľad na rozvoj obce [3].

Procesom priamej realizácie zámerov územného plánovania je proces územného konania. V územnom rozhodnutí vymedzí stavebný úrad územie na navrhovaný účel a určí podmienky, ktorými sa zabezpečia záujmy spoločnosti v území, najmä súlad s cieľmi a zámermi územného plánovania, vecná a časová koordinácia jednotlivých stavieb a iných opatrení v území a predovšetkým starostlivosť o životné prostredie vrátane architektonických a urbanistických hodnôt v území a rozhodne o námietkach účastníkov konania. V rozhodnutí

o umiestnení stavby si v odôvodnených prípadoch stavebný úrad môže vyhradiť predloženie podrobnejších podkladov, projektovej dokumentácie alebo jej časti; podľa nich môže dodatočne určiť ďalšie podmienky, ktoré sa musia zahrnúť do stavebného povolenia. Ústredným orgánom územného plánovania je Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR. Orgány územného plánovania obstarávajú územnoplánovacia dokumentáciu. Orgánom územného plánovania, ktorý obstaráva územné plány vojenských obvodov je Ministerstvo obrany SR. Orgány územného plánovania sú povinné obstarávať územnoplánovacia dokumentáciu v súlade s potrebami územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v primeranom a hospodárnom rozsahu [3].

Zhrnutie

A napriek výrazným odlišnostiam v jednotlivých krajinách, územné plánovanie tvorí jeden z významných determinantov rozvoja územia. V demokratickej spoločnosti má územné plánovanie predovšetkým regulačnú úlohu – účelne stanovuje medzné limity a zásady, ktoré umožňujú určitú mieru voľnosti a zamedzujú nežiaducemu vývoju. Dohliada na poriadok v územnom rozvoji a určuje pravidlá tak, aby bol rozvoj spravodlivý a vyvážený.

Článok bol financovaný z grantov VEGA č. 1/0613/10 „Nové prístupy k riadeniu využitia územia v kontexte prehlbujúcej sa integrácie Slovenskej republiky v Európskej únii“ a spracovaný v rámci realizácie projektu Centra Excelentnosti pre rozvoj sídelnej infraštruktúry znalostnej ekonomiky na základe podpory operačného programu Výskum a vývoj financovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Použitá literatúra

[1] Finka, M. – Petříková, D. – Jamečný, Ľ. 2008. *Analýza právnych predpisov územného plánovania štátov EÚ ako podklad pre tvorbu územnoplánovacej legislatívy v SR: I. etapa - Nemecko, Rakúsko, Veľká Británia a Holandsko*. Urbion, Bratislava. [On-line]. 2008. [citované dňa 19.10. 2010]. Dostupné na internete: <<http://www.urbion.sk/wp-content/uploads/2011/...>>

[2] Zákon č. 369/1990 o *obecnom zriadení* v znení neskorších predpisov.

[3] Špirková, D. - Ivanička, K. - Finka, M. 2009. *Bývanie a bytová politika: Vývoj, determinanty rozvoja bývania a nové prístupy v nájomnej bytovej politike na Slovensku*. Bratislava. STU. 2009. S.134. ISBN 978-80-227-3173-7.

[4] Zákon č. 50/1976 Zb. o *územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon)* v platnom znení.